

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMPARATIVNÍ ANALÝZA ČESKÉHO A FRANCOUZSKÉHO SYSTÉMU
TRESTNÍCH SANKCÍ A ROZBOR PŘÍSLUŠNÉ FRANCOUZSKÉ PRÁVNÍ
TERMINOLOGIE

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petru, Ph.D.

Autor práce: Soňa Brhelová

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3

2014

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 9. 5. 2014

Soňa Brhelová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu své bakalářské práce JUDr. Mgr. Ivovi Petřu, Ph.D., za jeho cenné rady a připomínky a za jeho čas, který mi věnoval při konzultacích.

Anotace

Tématem této práce je komparativní analýza českého a francouzského systému trestních sankcí a rozbor příslušné francouzské právní terminologie. Celá práce je rozdělena do 4 hlavních kapitol, z čehož první dvě jsou teoretické a další dvě jsou praktické.

V první a druhé kapitole bude čtenář nejprve seznámen podrobněji s trestním právem v obou zemích a následně budou vyjmenovány trestní sankce v České republice a ve Francii.

Ve třetí a čtvrté kapitole bude následně provedena komparace obou těchto systémů a sankcí a bude zde rozebrána příslušná francouzská právní terminologie s příložením dvojjazyčného glosáře. Shrnutím celé práce bude résumé ve francouzštině.

Abstract

The aim of this Bachelor thesis is to describe and compare the Czech and French system of criminal sanctions and then the analysis of appropriate legal French terminology. The thesis is divided into four big chapters whose first two are theoretical and the next two are practical.

In the first two chapters the reader will be introduced into the criminal law in both countries and after that there will be enumerated the criminal sanctions in the Czech Republic and in France.

The third and fourth chapters will compare both systems and sanctions and there will be an analysis of appropriate legal French terminology. The bilingual glossary is enclosed. The thesis concludes the résumé in French.

Obsah

Seznam zkratk	8
Úvod.....	9
1. Úvod do trestního práva.....	11
1.1.1 Funkce trestního práva.....	11
1.1.2 Zásady trestního práva a trestání obecně	12
1.2 Struktura trestního práva	14
1.2.1 Trestní právo objektivní vs. subjektivní	14
1.2.2 Trestní právo hmotné vs. procesní.....	14
1.3 Historie trestního práva	15
1.3.1 Česká republika.....	15
1.3.2 Francie	17
1.4 Základní prameny trestního práva.....	17
1.4.1 ČR.....	17
1.4.2 Francie	19
1.5 Základní podmínky trestní odpovědnosti.....	19
1.5.1 Česko	19
1.5.2 Francie	20
2. Trestní sankce v platném trestním právu	21
2.1 Trestní sankce v České Republice.....	21
2.1.1 Ochranná opatření.....	21
2.1.2 Tresty pro fyzické osoby	22
2.1.3 Tresty pro právnické osoby.....	26
2.1.4 Procesní náležitosti trestů	27
2.1.5 Institut dohody o vině a trestu v českém trestním právu	28
2.2 Trestní sankce ve Francii	29
2.2.1 Tresty pro fyzické osoby.....	29

2.2.2 Tresty pro právnické osoby.....	33
2.2.3 Procesní náležitosti trestů	34
3. Komparativní analýza obou právních systémů.....	36
4. Analýza příslušné právní terminologie	39
4.1 Právní jazyk.....	39
4.2 Analýza právní terminologie.....	40
4.2.1 Tresty pro fyzické osoby.....	40
4.2.2 Tresty pro právnické osoby.....	42
4.3 Glosář	44
Závěr	45
Résumé.....	47
Použité zdroje a literatura	49

Seznam zkratk

ČESKÉ:

- FO Fyzická osoba
- PO Právnícká osoba
- TČ Trestný čin
- TZ Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.)
- LZPS Listina základních práv a svobod

FRANCOUZSKÉ:

- CP Code Pénal
- PM Personne morale
- PP Personne physique

Úvod

Lidstvo je společenství jedinců, které obývá jednu planetu. Lidé jsou různí. Každého pohání jiná motivace a chť. Někdy lidská závist a nepřejčnost způsobí, že ublížíme jinému člověku. To je důvod, proč musí existovat přísná pravidla. Když někdo pravidla poruší, musí být potrestán. Proto existují sankce, které jsou uplatnitelné v případě takového porušení práva. Právě sankcemi se budu zabývat v této bakalářské práci.

Trestní sankce jsou zajímavou složkou trestního práva a mají velmi důležitou roli ve fungování demokratického státu.

Z těchto důvodů jsem se rozhodla psát o problematice trestních sankcí v českém a francouzském právním systému. Cílem mé práce bude srovnání těchto dvou systémů trestních sankcí. Ráda bych porovнала podobnosti obou systémů, ale také jejich odlišnosti a ty bych poté více rozebrala. Nakonec rozeberu příslušnou právní terminologii a vytvořím dvojjazyčný glosář. Završením práce bude résumé ve francouzštině.

Svou práci budu koncipovat do čtyř hlavních kapitol, které jsou dále rozděleny na menší podkapitoly a ty jsou rozděleny na jednotlivé části. V první kapitole bude čtenář uveden do trestního práva, s podkapitolami rozdělení tohoto práva, jeho funkcemi a zásadami. Poté s jeho historií, se základními prameny v České republice a ve Francii a nakonec s podmínkami trestní odpovědnosti.

Druhá kapitola bude pojednávat o srovnání sankcí v platném trestním právu. Tato kapitola bude rozdělena na dvě části, jedna bude o České republice a druhá o Francii. V obou částech budou vyjmenovány tresty a sankce, jejich náležitosti, ukládání a zánik.

Ve třetí kapitole bude provedena komparativní analýza obou právních systémů. Budou zde rozebrány body, ve kterých se oba systémy shodují a ve kterých jsou rozdílné.

Čtvrtá kapitola bude obsahovat analýzu příslušné právní terminologie. Tady se budu věnovat termínům obsaženým ve své práci a také problematice právního překladu.

Nakonec bude následovat stručný dvojjazyčný glosář, ve kterém budou vypsány pojmy, které se objeví v druhé kapitole, tudíž názvy trestů a pojmy s nimi spojené.

V závěru své práce bych chtěla shrnout všechny poznatky, které jsem nasbírala během psaní této práce a ráda bych zrekapitulovala všechny společné znaky a všechny rozdílnosti v obou právních systémech. Také se pokusím zodpovědět otázku, zda jsou trestní sankce v českém právu srovnatelné k sankcím ve francouzském právu. Jestli je jeden ze systémů přísnější a jestli ano, tak který z nich to je. Poslední částí práce bude résumé ve francouzštině.

Mezi mé zdroje patřily hlavně zákony, jak české, tak i francouzské. Dále to byly knižní prameny. Internetové stránky s právními texty, s trestními řády obou zemí a v neposlední řadě slovníky. Všechny mé zdroje jsou uvedeny na konci práce v seznamu použitých zdrojů a literatury.

„Žádný trest a žádné pokárání nemají být spojeny s ponížením a nemají mířit k užitku toho, kdo trestá nebo kárá, ale k prospěchu republiky“.

Cicero

1. Úvod do trestního práva

V této kapitole bude čtenář uveden do trestního práva. Vyjmenuji zde jeho funkce a zásady. Dále se zde budeme zabývat strukturou a rozdělením na hmotné a procesní právo. V další podkapitole rozepíšete stručnou historii v České republice a ve Francii a také uvedu, z jakých pramenů v těchto zemích čerpá trestní právo. Nakonec se zaměříme na podmínky trestní odpovědnosti v obou zemích.

„Trestní právo je právní odvětví zahrnující právní předpisy o trestání fyzických osob za provinění proti chráněným společenským a individuálním zájmům“.¹

Trestní právo je součástí právního řádu České republiky, které se řadí do odvětví veřejného práva. Jeho účelem je chránit zájmy společnosti, ústavní zřízení ČR, práva a oprávněné zájmy občanů před jednáním, které je společensky nebezpečné.² Trestní právo tvoří základní jednotky, jimiž jsou trestněprávní normy. Tyto se považují za obecně závazné pravidlo chování, které stanoví, co je trestným činem, jaký trest či ochranné opatření a za jakých podmínek bude pachatel za trestný čin uložen.³

Trestní právo je zaměřeno na ochranu společnosti před kriminalitou. Je apolitické, nesmí tedy řešit problémy, k jejichž řešení jsou adekvátní jiné prostředky například politické nebo obchodní.⁴

1.1.1 Funkce trestního práva

Trestní právo má své funkce, zde uvidíme čtyři základní. Funkce ochranná- to znamená, že trestní právo slouží jako krajní prostředek k ochraně společnosti, užití práva jako „ultima ratio“. Chrání společnost před společensky nejzávažnějšími útoky osob. Jeho cílem je zabránit pachateli v konání trestné činnosti.⁵ Tento princip lze nalézt v §12 odst. 2 trestního zákoníku (dále jen TZ).

---

¹ Zdroj: <http://www.bezplatnapravnioporadna.cz/online-zdarma/ruzne/pravnicko-slovník/8937-trestni-pravo-definice-vysvetleni-co-je-to-trestni-pravo.html> [cit. 28. 2. 2014]

² TOMANCOVÁ, Jaroslava. *Základy práva (nejen) pro školy*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2007, s. 2

³ CIBULKA, Karel a Veronika CIBULKOVÁ. *Trestní právo: trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, stíhání mladistvých, trestné činy, úkony v trestním řízení, vyšetřování trestných činů, řízení před soudem*. 1. vyd. Sokrates, 2005, s. 18

⁴ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 11

⁵ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 23

Dále je tu funkce regulativní. Stanovuje podmínky trestní odpovědnosti i beztrestnosti a tím reguluje právní vztahy. Stanoví ochranná opatření, podmínky zániku trestnosti a trestů a také působnost trestních zákonů.⁶

Můžeme zde nalézt funkci preventivní, jejímž účelem je prevence před páčáním trestné činnosti. Tato funkce vyplývá ze zásady, že trest má být převýchovou pro pachatele, aby vedl řádný život.⁷

A poslední je funkce represivní, jež je individuální funkcí působící přímo na jednotlivé pachatele trestných činů. Těmto pachatelům stát ukládá tresty, jimiž je oprávněn zasahovat do práv a svobod občana. Tato funkce vychází z myšlenek právního státu.⁸

Charakteristikou nynějšího trestního práva je, že se soustředí na ochranu osobnosti člověka, jeho důstojnosti a jeho práv a svobod, oproti dřívějšímu pojetí, které se soustředilo zejména na ochranu kolektivistických společenských zájmů.⁹

1.1.2 Zásady trestního práva a trestání obecně

Pro správné fungování právního státu jsou nezbytné základní zásady trestního práva. Existuje jich mnoho, proto jsou zde uvedeny jen některé. Jednou z nich je zásada subsidiarity trestní represe. Tato zásada vyžaduje, aby byly prostředky trestního práva uplatňovány zdrženlivě a to především tam, kde jiné prostředky selhaly nebo nejsou efektivní.¹⁰

Další velkou zásadou je „nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege.“ (Žádný zločin bez zákona, žádný trest bez zákona), jež je zahrnuta v § 37 TZ a ve čl. 39 LZPS.¹¹ Tato zásada říká, že jen takové jednání, jež je označeno v zákoně smí být považováno za zločin, a jen takové tresty mohou být ukládány, které jsou označeny v zákoně. Tato zásada zabraňuje zlovůli soudů. Z této zásady vyplývá, že trestní právo

---

⁶ CIBULKA, Karel a Veronika CIBULKOVÁ. *Trestní právo: trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, stíhání mladistvých, trestné činy, úkony v trestním řízení, vyšetřování trestných činů, řízení před soudem*. 1. vyd. Sokrates, 2005, s. 23

⁷ Tamtéž, s. 23

⁸ NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné*. 4. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2003, s. 17

⁹ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 13

¹⁰ Zdroj: <http://www.ustavprava.cz/cz/sekce/casopis-pravo-2010-2-princip-subsidiarity-trestni-represe-155/> [cit. 3. 3. 2014]

¹¹ LZPS= Listina základních práv a svobod

musí obsahovat uzavřený katalog trestných činů a uzavřený katalog trestů s tím, že analogie trestního práva k trestnímu zákoníku je v neprospěch pachatele zakázána.¹²

Ze zásady presumpce nevinny plyne další zásada, a to je „in dubio pro reo“ (V pochybnostech ve prospěch obviněného). Tato zásada praví, že je-li pochybnost v důkazech, soudy rozhodují ve prospěch obviněného, za předpokladu, že obviněný jednal poctivě a je nevinen.¹³

A v neposlední řadě je tu zásada „ne bis in idem“ (Ne dvakrát o tomtéž). Z této zásady vyplývá, že obviněný člověk nemůže být souzen dvakrát za tentýž skutek, a nelze trestat dvakrát za stejné provinění.¹⁴

V předchozích odstavcích byly zmíněny zásady trestního práva a nyní uvedu některé zásady pro tresty.

Zásada zákonnosti trestu plyne z obecného principu zákonnosti a právního státu. Také ze zásady „nulla poena sine crimine a nulla poena sine lege“ (žádný trest bez zločinu a žádný trest bez zákona). Tato zásada platí také při výkonu trestu a jeho ukončení. Tato zásada čerpá z § 12 TZ.

Zásada přiměřenosti trestu značí, že přísnost trestu má odpovídat závažnosti provinění. Trest by neměl být nepřiměřeně přísný a neměl by sloužit jako exemplární potrestání. Jinak by byl pachatel a jeho trest zneužit pro veřejnou demonstraci moci trestajícího a pro odstrašení jiných.

Účelem zásady jednoty trestní represe a prevence je ochrana společnosti a ne odplata. Podobnou je zásada účelnosti trestu, kdy trest nemá být jen odplatou nebo odstrašením ale má vychovávat. A jako poslední zde najdeme zásadu humánnosti. Trestní právo nejvíce ze všech odvětví práv zasahuje do základních lidských práv a proto je zde zásada humánnosti. Tato zásada praví, že bychom se k pachateli měli chovat jako k lidské bytosti a ne jako k věci, navzdory závažnosti trestného činu. Trest by neměl představovat nelidské utrpení a chování společnosti k takovému pachateli by

---

¹² NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné*. 4. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2003, s. 23

¹³ Zdroj: <http://www.honzapisek.cz/law/007.html#9> [cit. 4. 3. 2014]

¹⁴ Tamtéž [cit. 4. 3. 2014]

nemělo klesnout pod úroveň lidskosti. Projevem této zásady bylo zrušení trestu smrti a jeho nahrazení trestem odnětí svobody na doživotí.¹⁵

Předpokladem pro naplnění formálních souvislostí trestního práva s právním státem je nutnost určitých, jasných a přesných definic jednotlivých druhů trestných činů. V podobě těchto definic publikuje stát seznam činů, které jsou pro společnost zvláště škodlivé, a tím formuluje pravidla pro chování členů společnosti.¹⁶

1.2 Struktura trestního práva

Stejně jako i jiné právní odvětví tak má i trestní právo svou strukturu. Dělí se na trestní právo hmotné, neboli materiální a trestní právo procesní, neboli formální či vykonávací. Trestní právo také rozdělujeme na objektivní a subjektivní.

1.2.1 Trestní právo objektivní vs. subjektivní

Trestní právo objektivní („ius poenale“) je soubor předpisů, které stanoví, za jakých podmínek může být za protiprávní jednání uložena sankce.¹⁷

Oproti tomu trestní právo subjektivní („ius puniendi“) charakterizuje právo státu použít trestní pravomoc. To je právo za určitý protiprávní způsob chování, kterým jsou naplněny znaky trestného činu, uložit sankci a také ji vykonat. Nejedná se pouze o práva, ale také o povinnosti státu. Tato práva a povinnosti jsou neomezené, ale jsou vázány právními zásadami a předpisy, jež mají svůj původ ve vnitrostátních právních normách, ale i v mezinárodních úmluvách.¹⁸

1.2.2 Trestní právo hmotné vs. procesní

Trestní právo hmotné stanoví, za jakých podmínek určitý způsob jednání představuje trestný čin a vymezuje tresty za toto chování. K ochraně před trestnými činy také slouží stanovení podmínek ukládání tzv. ochranných opatření.¹⁹ „Prostředky k dosažení účelu jsou pohružka tresty, ukládání a výkon trestů a ochranná opatření“.²⁰ Účelem trestního

---

¹⁵ NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné*. 4. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2003, s. 22

¹⁶ Tamtéž, s. 23

¹⁷ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 20

¹⁸ Tamtéž, s. 20

¹⁹ NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné*. 4. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2003, s. 13

²⁰ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 21

práva hmotného není pouze represe, ale i hrozba sankcí a také prevence.²¹ Jeho základním pramenem je trestní zákoník.

Trestní právo procesní upravuje právními normami postup příslušných orgánů státu (v ČR tzv. orgány činné v trestním řízení), popřípadě i jiných osob zúčastněných na trestním řízení při zjišťování trestných činů, prokazování jejich spáchání konkrétním osobám. Ukládání a výkon trestů a ochranných opatření, upravuje zároveň i práva a povinnosti osoby, proti které se trestní řízení vede.

*„Předmětem trestního práva procesního je úprava postupu orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly zjištěny a objasněny a pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni“.*²² Trestní právo procesní je upraveno především ve zvláštním zákoně, jímž je trestní řád (zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním).

K realizaci trestního práva hmotného je nezbytná přítomnost trestního práva procesního.

1.3 Historie trestního práva

1.3.1 Česká republika

Pro tuto část o historii trestního práva v ČR bylo čerpáno hlavně z knižního zdroje od Cibulky a Cibulkové.²³

Lidská společnost usilovala už od počátku svého vývoje o vytvoření společenského řádu, který by upravoval základní otázky lidské existence. V podstatě se jednalo vždy o udržení stávajícího ekonomického a politického systému. Byla zde snaha vnést řád do vztahů mezi státem a člověkem a zároveň mezi lidmi navzájem. Tento řád byl dán jistou autoritou-panovníkem. Ten buď odpouštěl daně, nebo naopak trestal.

Tento právní řád lze udržet pouze pomocí práva a to práva trestního. A tuhle skutečnost velmi dobře věděla společnost středověká, novověká, moderní a i ta naše současná postmoderní. Avšak liší se v přístupu a metodách, kterými bylo a je právo

---

²¹ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 21

²² TOMANCOVÁ, Jaroslava. *Základy práva (nejen) pro školy*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2007, s. 26

²³ CIBULKA, Karel a Veronika CIBULKOVÁ. *Trestní právo: trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, stíhání mladistvých, trestné činy, úkony v trestním řízení, vyšetřování trestných činů, řízení před soudem*. 1. vyd. Sokrates, 2005, s. 12-14

uplatňováno. V období feudální společnosti byly trestné činy označovány jako veřejné delikty („delicta publica“). Právo bylo vedeno v duchu zásady, že na chudý lid je třeba přísnost. Takto byly trestány hlavně lidé z nejhudších vrstev, protože bohatí se mohli za své prohřešky vykoupit. Za krádež tak mohl chudý pachatel přijít například o zrak či ruku. Obecně se dá říct, že ve feudálním trestním právu se uplatňoval princip personalit trestního práva, který předpokládal příslušnost jedince k určité společenské vrstvě. V té době také trestní právo nebylo kodifikováno, takže soudci měli volné pole působnosti v rozsahu trestání. Dalším obvyklým postupem se staly tzv. „boží soudy“ neboli „ordály“. Tyto vedl rychtář jako představitel soudní moci v obci.

V 16. století se začíná prosazovat v trestním právu tortura (mučení). Feudální absolutismus už také přijímá zásadu oficiality v trestním řízení, která zaručuje, že proces bude zahájen kompetentním orgánem. Také se objevují zásady písemnosti a inkvizice. Ale nejdůležitější událostí v tomhle období bylo vydání Koldínova zákoníku v roce 1576. Tento zákoník však neměl všeobecnou územní působnost. Trestní právo záviselo na stavovské úpravě, která byla velmi rozmanitá. Podle druhu trestné činnosti se objevovaly různé podoby hrdelních trestů. Nejčastějším trestem za násilné trestné činy bylo stětí mečem nebo oběšení. Přísnější tresty již byly velmi brutální, jednalo se o čtvrcení těla, lámání do kola, pohřbení zaživa nebo utopení. Nicméně vše záviselo na tom, kdo byl pachatel a jakého činu se dopustil.

V roce 1768 vzniká další právní kodex- Tereziánský trestní zákoník („*Constitutio Criminalis Theresiana*“). Tento kodex se bohužel také nedokázal zbavit tortury. Nejčastějšími způsoby byly tři stupně mučení: drcení prstů pomocí palečnice, španělská bota a stržení žebříkem. V trestu stále přetrvává odkaz msty na odsouzeném. Teprve ve *Všeobecném zákoníku o zločinech a trestech za ně* z roku 1787 se poprvé objevuje zásada přiměřenosti trestu. Nejvýznamnější místo také zaujal trest odnětí svobody. Další rozvoj právní normy přinesl *Josefínský zákoník* v roce 1803, který specifikoval výkon trestu odnětí svobody. Rozdělil žalář na tři stupně: žalář, těžký žalář a nejtěžší žalář. Další významnou normou se stal *Zákon trestní o zločinech, přečinech a přestupcích* v roce 1852. Ustanovil dva stupně vězení a zavádí pojem domácí vězení. Díky tomuto zákonu se výrazně posílila ochrana státu a jeho orgánů.

Jak plynul čas, tak se měnil názor na trestní právo a jeho uplatňování. V období socialismu se trestní právo stává nástrojem na neposlušné občany. Účelem trestu bylo

zneškodnění nepřátel pracujícího lidu a také zabránění pachateli v páchání další trestné činnosti, jeho převýchova a další výchovné působení na ostatní členy společnosti. V roce 1960 byl přijat nový trestní zákon č. 140/1960 Sb., který byl až donedávna součástí trestního práva ČR. Dnes je aktuální Nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb. Po roce 1989 došlo v důsledku společenských změn k novelizacím některých právních norem. Došlo ke zrušení trestu smrti a systém trestních sankcí se rozšířil o nové tresty.²⁴

1.3.2 Francie

Co se týče francouzské historie trestního práva, také ve Francii se trestní právo vyvíjelo spolu s mocí panovníka a podle režimu, který byl aktuální. V období absolutní monarchie vznikají nově psané kodifikace, mezi něž patří například „Velké ordonance“. Jedná se o první francouzské právní kodifikace- ordonance o civilním procesu, trestním procesu atd. V období monarchie za revoluce (1789-1792) se prvním významným aktem stalo přijetí Deklarace práv člověka a občana z roku 1789. V tomto dokumentu byla právně zaručena trestní zákonnost, aneb stíhání pachatele jen v mezích zákona. Dva roky poté, 1791, vznikla 1. kodifikace trestního zákoníku. Tato kodifikace ustanovuje neměnnost trestů. Tato neměnnost nedovoluje individualitu trestů, za stejný trestný čin je dán stejný trest pro každého pachatele.

Dalším důležitým milníkem se stal rok 1810, kdy vznikl tzv. „Starý“ trestní zákoník, který byl vytvořen Napoleonem Bonapartem I. Tento zákoník zavádí znovu odnětí svobody na doživotí nebo pálení horkým železem. Starý zákoník byl platný až do roku 1994, kdy byl nahrazen „Novým“ trestním zákoníkem.

1.4 Základní prameny trestního práva

1.4.1 ČR

Vnitrostátní

Trestní právo má mnoho právních pramenů, ovšem těmi nejvýznamnějšími jsou Ústava ČR (zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992) a Listina základních práv a svobod

---

²⁴ CIBULKA, Karel a Veronika CIBULKOVÁ. *Trestní právo: trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, stíhání mladistvých, trestné činy, úkony v trestním řízení, vyšetřování trestných činů, řízení před soudem*. 1. vyd. Sokrates, 2005, s. 12-14

(zákon č. 2/1993 Sb. také z 16. prosince 1992, kde se v hlavě druhé článku 6 zdůrazňuje, že trest smrti se nepřipouští).

Dalším z významných pramenů byl Trestní zákon č. 140/1961 Sb., který 1. ledna 2010 ztratil svou účinnost a byl nahrazen novým Trestním zákoníkem (zákon č. 40/2009 Sb.). Ten se skládá z obecné části tvořené 8 hlavami a z části zvláštní, která má 13 hlav a nakonec ze třetí části a to jsou přechodná a závěrečná ustanovení. Pro svou práci jsem čerpala hlavně z části první, hlavy páté, která se zabývá trestními sankcemi. Roku 2011 přibyl zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob.

Trestní řád (zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním) vymezuje postup a činnost orgánů činných v trestním řízení. Stanoví práva a povinnosti osoby, proti které se řízení vede a také dalších osob zúčastněných v trestním řízení, jako jsou svědci, obhájci, znalci a jiní. A v neposlední řadě sem řadíme zákon č. 218/2003 Sb. o soudnictví ve věcech mládeže.

Mezi poslední prameny trestního práva řadíme rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii a nálezy Ústavního soudu.²⁵

Mezinárodní

Můžeme zde najít mezinárodní smlouvy, jako jsou Úmluva o ochraně lidských práv a svobod, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (č. 120/1976 Sb.), Úmluva o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.), Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (č. 9/1996 Sb.), Evropské úmluvy o vydávání, o vzájemné pomoci ve věcech trestních, dalšími důležitými prameny jsou právní předpisy EU.

Prameny trestního práva nejsou právní obyčeje, stanoviska soudů a státních zastupitelství ani rozhodnutí soudů.²⁶

---

²⁵ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 26

²⁶ NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné*. 4. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2003, s. 34

1.4.2 Francie

Vnitrostátní

Stejně jako v České Republice i ve Francii je nejvýznamnějším pramenem trestního práva Ústava („La Constitution“ z roku 1958, do které byla zahrnuta roku 1971 Listina práv člověka a občana z roku 1789). Ústava se skládá z preambule a 17 hlav. Trestním právem se zabývá zejména ve člancích 34 a 37 v hlavě páté, kde určuje příslušný orgán v trestních věcech. Pouze parlament má pravomoc k určení trestných činů a příslušných trestních sankcí.

Dalším důležitým pramenem je trestní zákoník („Code pénal“), ve kterém jsou zakotvena pravidla trestního práva. Francouzský trestní zákoník má podobnou strukturu jako ten český. Skládá se ze sedmi velkých částí nazvaných „Knihy“ a dále se dělí na menší tituly, které se dělí na jednotlivé kapitoly. Například Titul III. pojednává o trestech a rozděluje jejich aplikaci na fyzické a právnické osoby.

Stejně jako v České Republice i ve Francii je důležitý trestní řád „Code de procédure pénal“, který stanoví postup orgánů činných v trestním řízení při řízení o trestných činech a při trestání usvědčených pachatelů trestných činů. A i zde se nachází nařízení, které se zabývá trestáním mladistvých. Jedná se o tzv. „Ordonnance“ ze dne 2. února 1945, ve znění pozdějších předpisů, o kriminalitě mládeže.

Mezinárodní

I zde je nejvýznamnějším zdrojem Evropská úmluva o lidských právech, která přináší řadu základních práv a svobod, z nichž některé mají přímou souvislost s trestním řízením, například čl. 6, jenž obsahuje právo na spravedlivé řízení nebo čl. 7 o uložení trestu jen na základě zákona. Stejně jako v české části, zde platí stejné mezinárodní smlouvy a úmluvy.

1.5 Základní podmínky trestní odpovědnosti

1.5.1 Česko

Mezi základní podmínky trestní odpovědnosti patří věk. Od 15 let věku jsou lidé trestně odpovědní, avšak až do 18 let jsou považováni za mladistvé. Pro mladistvé existuje zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže. Od 18 let má člověk plnou

právní zodpovědnost. Zde však přichází druhá podmínka a tou je způsobilost k právním úkonům. Osoba s mentálním postižením nebo psychickou poruchou nemůže být trestně odpovědná, neboť si není vědoma závažnosti svých činů.

Co se týče okolností, jež vylučují protiprávnost, zde bychom našli hned několik příkladů. Tyto jsou uvedeny v § 28-32 TZ. Jedná se například o krajní nouzi, kdy někdo odvrací nebezpečí hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem. Nutná obrana, kdy osoba odvrací útok. Samozřejmě musí být obrana přiměřená útoku, jinak nelze mluvit o nutné obraně. Dále sem patří svolení poškozeného, přípustné riziko nebo oprávněné použití zbraně.

Česká právní úprava rozlišuje dvě kategorie trestných činů, jedná se o přečin a zločin. Trestný čin spáchaný mladistvým se nazývá provinění. Mezi přečiny se řadí takové trestné činy, jež jsou provedeny z nedbalosti nebo na něž se vztahuje odnětí svobody do výše maximálně 5 let. Jako zločiny jsou uvedeny všechny trestné činy, jež nejsou přečiny. Jsou to zejména úmyslné trestné činy, na které zákon ukládá odnětí svobody s maximální sazbou 10 let.

1.5.2 Francie

Ve Francii se trestní odpovědnost vztahuje na osoby starší 13 let. Také zde jsou mladistvými nazývány osoby v rozmezí věku 13-18 let. Pro ně zákon doporučuje použít péči nebo výlučná výchovná opatření. Mladistvým pachatelům lze uložit poloviční trest ve srovnání s osobou zletilou. Plné zletilosti osoby nabývají 18. rokem života. Mladiství pachatelé jsou souzeni zvláštními soudci a soudy pro mladistvé podle vyhlášky (Ordonnance) ze dne 2. února 1945 o kriminalitě mládeže. Také ve Francii nemůže být trestně odpovědná osoba, která má psychickou nebo neuropsychickou poruchu, kvůli níž není schopna uvážení svých činů a jednání.

Okolnosti vylučující trestnost jsou v Code Pénal (CP) uvedeny v kapitole druhé, ve člancích 122-1 až 122-8. Mezi ně patří například nutná obrana při útoku nebo krajní nouze. Také je-li osoba přinucená spáchat trestný čin pod nátlakem nebo pohrůžkou.

2. Trestní sankce v platném trestním právu

Druhá kapitola o trestních sankcích v platném trestním právu provede své čtenáře jednotlivými druhy trestů v českém a francouzském trestním právu. Budou zde vyjmenovány nejdříve sankce udělované fyzickým osobám a posléze právníckým osobám.

2.1 Trestní sankce v České Republice

Za spáchané trestné činy Česká republika uděluje dva druhy sankcí, tresty a ochranná opatření. Hlavními podmínkami pro ukládání trestu jsou, že trestní sankce mohou být ukládány pouze na základě trestního zákona a také ta, že pachatel se nesmí ukládat kruté a nepřiměřené tresty, které by svým výkonem ponižovaly lidskou důstojnost. Také při ukládání trestu je nutné přihlídnout k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a k poměrům pachatele.

2.1.1 Ochranná opatření

Jak již bylo zmíněno v úvodu této podkapitoly, v ČR jsou dva druhy sankcí. Tresty a ochranná opatření. Začneme tedy ochrannými opatřeními, neboť je to kapitola kratší. Abychom si ujasnili pojmy, ochranným opatřením se rozumí trestní sankce uložená soudním rozhodnutím, která má ochrannou funkci a to léčebnou, terapeutickou a výchovnou. Tato opatření se mohou ukládat samostatně, ale i vedle trestu. Zde bude uveden demonstrativní výčet ochranných opatření uvedených v hlavě páté, díle třetím zákona č. 40/2009 Sb.

Ochranné léčení, které se ukládá pachateli, který spáchal trestný čin pod vlivem návykové látky nebo spáchal-li čin ve stavu vyvolaném duševní poruchou a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný. (§ 99; zákon č. 40/2009 Sb.)

Zabezpečovací detence, která je nová v oblasti ochranných opatření. Slouží pro pachatele, kteří způsobili zvláště závažný zločin pod vlivem návykové látky. Nebo také má-li pachatel duševní poruchu, pro kterou by ochranné léčení nebylo dostatečnou ochranou pro společnost. Zabezpečovací detenci může soud změnit na ochranné léčení, shledá-li, že důvody pro její uložení již pominuly. (§ 100; zákon č. 40/2009 Sb.)

Zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty - v případě, kdy věc je přímým nebo nepřímým výnosem trestného činu. Dále v případě, je-li věc majetkem pachatele, kterého nelze stíhat nebo odsoudit anebo je-li tato věc předmětem, který ohrožuje bezpečnost lidí nebo majetku a může sloužit k další trestné činnosti. (§ 101; zákon č. 40/2009 Sb.)

2.1.2 Tresty pro fyzické osoby²⁷

Dalším oddílem jsou tresty. Zde bych ráda uvedla, co je to vůbec trest. Trest je právní následek trestného činu. Trest může být uložen jen soudem jménem státu, na základě trestního zákoníku a jen pokud soud uzná vinu pachatele.²⁸ Trestem soud způsobuje újmu pachateli na jeho právech a svobodách. Vyslovuje se jím i morální odsouzení pachatele.²⁹

V trestním zákoníku České Republiky je uvedeno 12 druhů trestů, které zde budou nyní podrobněji popsány. Část zabývající se tresty se nachází v novém trestním zákoníku v páté hlavě, první části, v oddílu 2 §37-95. Zde bude uveden taxativní výčet trestů.

a) Odnětí svobody (OS), (§ 55- 59; zákon č. 40/2009 Sb.)

Tímto trestem se rozumí buď nepodmíněné odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody nebo podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem. Zvláštním typem tohoto trestu je výjimečný trest. Trest OS je udělován soudem jako nejpřísnější trest na přesně vyměřenou dobu nebo i doživotí. V ČR je maximální výše tohoto trestu 20 let, pokud je trestný čin natolik závažný, může být dvacetiletý trest mimořádně zvýšen. OS je trestem univerzálním a lze jej uložit za každý trestný čin uvedený v trestním zákoně. Nepodmíněný trest odnětí svobody se ukládá nejvýše na 20 let a je vykonáván diferencovaně ve čtyřech typech věznic: s dohledem, s dozorem, s ostrahou a se zvýšenou ostrahou. O zařazení do jednotlivých věznic rozhoduje soud dle závažnosti činu a dle chování pachatele.

Zákon umožňuje také podmíněný odklad výkonu trestu OS a OS s dohledem. Jedná se o pohružku trestem OS, přestože byl uložen, jeho výkon může být odložen za stanovení zkušební doby. Soud může výkon tohoto trestu odložit za podmínek, že délka

---

²⁷ Fyzická osoba, dále jen FO

²⁸ TOMANCOVÁ, Jaroslava. *Základy práva (nejen) pro školy*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2007, s. 10

²⁹ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 114

trestu nepřesáhne 3 roky a také přihlédne ke způsobu života pachatele, v jakém prostředí žije a pracuje. Při podmíněném odsouzení se stanoví zkušební doba v délce od 1 roku do 5 let. Soud také může uložit jistá omezení nebo povinnosti, jako zdržovat se v určitou dobu v místě bydliště nebo pomáhat obecně prospěšným institucím. Ještě může být soudem stanovený dohled, kdy odsouzený musí navštěvovat úředníka probační a mediační služby. Jestliže soud shledá, že odsouzený vedl ve zkušební době příkladný život, soud vysloví, že se osvědčil a jedná se s ním, jako by nebyl nikdy odsouzen. Neosvědčí-li se, odsouzený nastupuje výkon trestu ve vězení.

Výjimečný trest je zvláštní typ trestu OS v délce 20-30 let nebo na doživotí. Tento trest se ukládá při vykonání zvláště závažného zločinu, za úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví minimální hranici 10 let OS nebo domnívá-li se soud, že náprava pachatele je velmi obtížná.³⁰

b) Domácí vězení (§ 60-61; zákon č. 40/2009 Sb.)

Jedná se o nový druh trestu, který je motivován ekonomickými hledisky- úspora prostředků vynakládaných na výkon trestu OS, a také zachování rodinných a pracovních vazeb při jeho výkonu. Trest domácího vězení se ukládá při spáchání přečinu či úmyslného trestného činu s horní sazbou OS 5 let. Jedná se o alternativu nepodmíněného trestu OS od 1. 1. 2010. Tento trest spočívá v povinnosti odsouzeného zdržovat se po určitou dobu na předem určeném místě. V pracovní dny od 20.00 do 05.00, ve dnech pracovního klidu nebo státního svátku platí tato povinnost po celý den, nebrání-li tomu pracovní povinnosti nebo zdravotní stav. Výměra trestu může být až na 2 roky s tím, že odsouzený předem podepíše písemný slib, že se bude zdržovat v určené době na určené adrese. Tento trest nelze uložit osobám, jež spáchaly zločin, pro který soud vyměřil trest OS se spodní hranicí sazby od 5 let a výše.

c) Obecně prospěšné práce (§ 62-65; zákon č. 40/2009 Sb.)

Tento trest lze uložit pouze za přečiny, u nichž soud stanoví horní sazbu OS do 5 let. Samostatný trest obecně prospěšných prací může být uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu není jiného trestu třeba. Tento trest spočívá v povinnosti odsouzeného provést ve stanoveném rozsahu práce k obecně prospěšným účelům. Například k údržbě veřejných prostranství či jiným činnostem ve prospěch obcí, státních nebo jiných obecně prospěšných institucí, které se zabývají vědou,

---

³⁰ TOMANCOVÁ, Jaroslava. *Základy práva (nejen) pro školy*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2007, s. 12

vzděláním a kulturou, ochranou zdraví, ochranou zvířat atd. Práce nesmí sloužit k výdělečným účelům odsouzeného. Trest může být uložen v délce od 50 do 300 hodin. Trest musí odsouzený vykonat osobně a bezplatně ve svém volném čase a nejpozději do 2 let ode dne nařízení tohoto trestu.

d) Propadnutí majetku (§ 66; zákon č. 40/2009 Sb.)

Patří k trestům majetkovým a zpravidla postihuje veškerý majetek pachatele. Nevztahuje se však na prostředky a věci nezbytné k uspokojení životních potřeb odsouzeného nebo osob, o které je odsouzený povinen pečovat. Soud tento trest ukládá, odsuzuje-li pachatele k výjimečnému trestu anebo odsuzuje-li jej za zvlášť závažný zločin, jímž se pachatel snažil získat majetkový prospěch. Výrokem o propadnutí majetku zaniká společné jmění manželů a veškerý propadlý majetek připadá státu.

e) Peněžitý trest (§ 67-69; zákon č. 40/2009 Sb.)

Také zde se jedná o majetkový trest, který lze uložit, pokud pachatel získal úmyslným trestným činem pro sebe či jiné osoby majetkový prospěch. Trestní zákon zavádí systém denních pokut, ty se ukládají v denních sazbách od 20 do 700 celých denních sazeb. Výše denní sazby může být od 100 Kč do 50 000 Kč. Výši jedné denní sazby stanoví soud na základě osobních a majetkových poměrů pachatele. Vychází zpravidla z čistého příjmu, který pachatel má průměrně za jeden den. Tento trest soud neuloží, je-li zřejmé, že je nedobytný. Zaplacené částky peněžitého trestu připadají státu.

f) Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty (§ 70-72; zákon č. 40/2009 Sb.)

Tento trest může soud uložit, jen jedná-li se o věc nebo majetkovou hodnotu náležející pachateli. Tento trest se vztahuje na věc, již bylo užito ke spáchání trestného činu, či která byla k tomuto určena. Dále také věc, kterou pachatel získal trestným činem. Věc, která má propadnout musí být ve výroku rozsudku přesně označená, aby nemohla být zaměněna s jinou věcí při výkonu rozhodnutí.

g) Zákaz činnosti (§ 73-74; zákon č. 40/2009 Sb.)

Trest zákazu činnosti spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje výkon určitého zaměstnání, povolání nebo funkce, ke které je třeba zvláštní povolení, nebo jejíž výkon upravuje jiný právní předpis. Soud může uložit tento

trest na dobu od 1 roku až do 10 let, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s touto činností.

h) Zákaz pobytu (§ 75; zákon č. 40/2009 Sb.)

Cílem je zabránit pachateli v pobývání na místech, která jsou přímo spojená s trestnou činností, a který by způsoboval páchaní stejné nebo podobné trestné činnosti. Odsouzený se nesmí po dobu výkonu trestu zdržovat v určitých místech nebo obvodech, potřebuje-li do tohoto místa na přechodný pobyt, je třeba mít k tomu povolení. Trest zákazu pobytu se nesmí vztahovat na místo, ve kterém má pachatel trvalý pobyt.

i) Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (§ 76-77; zákon č. 40/2009 Sb.)

Zde se jedná o trest nový a soud jej může uložit pachateli takového trestného činu, jež souvisí s návštěvou sportovní, kulturní a jiné společenské akce. To znamená nejen na takové akci, ale i během přepravy, tzn. v dopravním prostředku nebo cestou na stadion. Zákaz může být uložen na dobu až 10 let.

j) Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání (§ 78; zákon č. 40/2009 Sb.)

Soud může uložit tento trest, odsuzuje-li pachatele za úmyslný trestný čin spáchaný ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky k nepodmíněnému trestu OS nejméně na 2 roky. Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání spočívá v tom, že odsouzený ztrácí vyznamenání, čestná uznání, vědecké a umělecké hodnosti. Je trestem vedlejším a nemůže být uložen samostatně. Tento trest se nevztahuje na vysokoškolské tituly (Mgr., Ing.) protože se jedná o tituly akademické a ne čestné.

k) Ztráta vojenské hodnosti (§ 79; zákon č. 40/2009 Sb.)

Stejně jako u předchozího trestu i tento má stejné náležitosti. Trest ztráty vojenské hodnosti se ukládá za úmyslný trestný čin spáchaný ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky, při kterém hrozí nepodmíněný trest OS nejméně na 2 roky. Také zde se jedná o trest vedlejší a hodnost v ozbrojených silách se odsouzenému snižuje na hodnost vojína.

l) Vyhoštění (§ 80; zákon č. 40/2009 Sb.)

Tento trest lze uložit pouze osobám, jež nejsou občany České Republiky. S přihlédnutím k poměrům pachatele, jeho nebezpečnosti a k povaze spáchaného trestného činu může být trest vyměřen od 1 roku do 10 let, anebo na dobu neurčitou.

Tento trest však nelze uložit v některých případech, například pokud soud nezná státní příslušnost pachatele, pachateli byl udělen azyl nebo pachateli hrozí v zemi, do které bude vyhoštěn pronásledování pro svoji rasu, vyznání či politické smýšlení.

2.1.3 Tresty pro právnické osoby³¹

Všechny výše zmíněné tresty se týkají fyzických osob, Česká republika má však nový zákon č. 418/ 2011 Sb., který zavádí trestní odpovědnost právnických osob. Sem se řadí 8 trestů, jež budou uvedeny v taxativním výčtu.

a) Zrušení právnické osoby (PO), (§ 16; zákon č. 418/2011 Sb.)

Takový trest může být uložen PO, která má sídlo na území ČR, pokud její činnost spočívala zcela nebo převážně v páchání trestné činnosti. Nelze však trest uložit, vylučuje-li to povaha PO. Je-li takovou osobou banka, může být zrušena až po prohlášení ČNB. Právní mocí rozhodnutí vstupuje PO do likvidace.

b) Propadnutí majetku (§ 17; zákon č. 418/2011 Sb.)

Soud ukládá tento trest, odsuzuje-li PO za zvláště závažný čin, kterým se snažila získat majetkový prospěch. Trest postihuje buď celý majetek, nebo jeho část, kterou určí soud.

c) Peněžitý trest (§ 18; zákon č. 418/2011 Sb.)

Za trestný čin spáchaný z nedbalosti může soud uložit peněžitý trest s denní sazbou nejméně 1000 Kč a nejvíce 2 000 000 Kč po zohlednění majetkových poměrů PO. Uložení trestu však nesmí být na újmu práv poškozeného.

d) Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, včetně propadnutí náhradní hodnoty. (§ 19; zákon č. 418/2011 Sb.)

e) Zákaz činnosti (§ 20; zákon č. 418/2011 Sb.)

Takový trest může být uložen v délce od jednoho roku až na dvacet let, byl-li trestný čin spáchan v souvislosti s touto činností.

---

³¹ Právnická osoba, dále jen PO

f) Zákaz plnění veřejných zakázek, účasti v koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži (§ 21; zákon č. 418/2011 Sb.)

Stejně jako u předchozího trestu i tento může být uložen v délce od jednoho roku až na dvacet let, v případě, že se PO dopustila trestného činu v souvislosti s uzavíráním smluv na plnění veřejných zakázek nebo s jejich plněním, s účastí v zadávacím řízení o veřejných zakázkách, koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži. Tento trest spočívá v tom, že má PO zakázáno v soudem stanoveném rozsahu uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacího řízení nebo koncesního řízení anebo veřejné soutěže.

g) Zákaz přijímání dotací a subvencí (§ 22; zákon č. 418/2011 Sb.)

Soud může uložit zákaz přijímání dotací a subvencí na dobu od jednoho roku do dvaceti let, dopustila-li se PO trestného činu v souvislosti s podáváním nebo vyřizováním žádosti o dotaci, subvenci, finanční výpomoc nebo příspěvek, s jejich poskytováním nebo využíváním. Po dobu výkonu trestu se PO zakazuje v soudem stanoveném rozsahu ucházet se o finanční příspěvky nebo výpomoci nebo takové příspěvky přijímat.

h) Uveřejnění rozsudku (§ 23; zákon č. 418/2011 Sb.)

Trest se ukládá, je-li třeba seznámit veřejnost s odsuzujícím rozsudkem, zvláště jedná-li se o závažný trestný čin nebo vyžaduje-li to ochrana lidí, majetku nebo společnosti. Soud určí druh sdělovacího prostředku, ve kterém bude rozsudek zveřejněn, rozsah zveřejnění a také lhůtu určenou PO ke zveřejnění rozsudku. PO odsouzená k tomuto trestu musí na vlastní náklady nechat zveřejnit rozsudek nebo jeho část, s uvedením údajů o obchodní firmě nebo názvu PO a jejího sídla. Avšak údaje umožňující identifikaci fyzických osob, odlišných od odsouzené PO, uveřejněných v rozsudku musí být před uveřejněním anonymizovány.

2.1.4 Procesní náležitosti trestů

Závěr oddílu o trestech se bude ještě krátce věnovat tématům, jež s ukládáním a výkonem trestu blízce souvisí. Při ukládání trestu soudem soudce přihlíží také k určitým okolnostem, jež ovlivnily pachatele při trestné činnosti. Tyto se dle trestního zákoníku nazývají **polehčující a přitěžující okolnosti**. Tyto okolnosti jsou zahrnuty v § 41 a 42 TZ. Jako polehčující okolnost se bere například, že pachatel spáchal svůj první trestný čin, že činu lituje a přiznal se k vině nebo také, že jednal pod nátlakem jiné osoby. Jako

přítěžující okolnost se naopak může jevit, když pachatel spáchal trestný čin s předchozím rozmyšlením a úmyslem, spáchal více trestných činů, navedl k činu jinou osobu anebo se dopustil trestného činu využitím něčí nouze nebo krizové situace.

České právo také zná některé procesní instituty týkající se ukládání a výkonu sankcí. Jde o **úhrnný a souhrnný trest**. Tato úprava se nachází v § 43 TZ. Úhrnný trest je pachateli uložen, spáchá-li více trestných činů, podle ustanovení, které se vztahuje na trestný čin, který je z nich nejpřísněji trestný. Souhrnný trest ukládá soud podle stejných zásad jako úhrnný trest, když však odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal dříve, než byl soudem prvního stupně vyhlášen odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin.

Zánik trestu a trestnosti. Trestnost zaniká v případě, že byl čin vykonán v době, kdy již v zákoně nebyl označen jako trestný. „*Důvodem zániku trestu jsou okolnosti, které nastaly po právní moci rozhodnutí, kterými byl uložen trest a pro které nelze trest vykonat*“.³² Jedná se o promlčení výkonu trestu, smrt odsouzeného, udělení milosti prezidentem republiky a zahlazení odsouzení. Promlčení je vyloučeno u trestných činů proti míru, lidskosti, u válečných TČ a TČ spáchaných válečnými zločinci. Ze tří důvodů udělení milosti-abolice, agraciace a rehabilitace je agraciace důvodem zániku trestu. Milost je udělována individuálně. Zahlazení odsouzení je uděleno soudem, vedl-li odsouzený po výkonu nebo prominutí trestu řádný život nepřetržitě po určitou dobu, která je dána zákonem podle závažnosti trestu.³³

A jako poslední bych zmínila **amnestii**. Jedná se o rozhodnutí prezidenta republiky nebo vlády o hromadném prominutí trestů a současném zahlazení odsouzení pro trestný čin. Neruší rozsudek ani občanskoprávní odpovědnost odsouzeného, například povinnost nahradit škody, ale pouze trest. Právo prezidenta na udělení amnestie je zakotveno ve čl. 63 Ústavy. Pro úplnost lze dodat, že i amnestie může být udělena podmíněně. V takovém případě je pachatel pod dozorem soudu prvního stupně.

2.1.5 Institut dohody o vině a trestu v českém trestním právu

Tento institut se zavádí novelizací trestního řádu zákonem č. 193/2012 Sb., který nabyl účinnosti 1. 9. 2012. Tato novela zavádí možnost vyřídit trestní stíhání formou dohody

---

³² CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vyd., Linde, 2009, s. 121

³³ Trestní zákoník, § 105

o vině a trestu. Institut dohody pochází původně z anglosaského práva, nicméně v posledních letech se dostává i do práva kontinentálního. Institut dohody o vině a trestu lze stručně popsat jako postup, při kterém obviněný slíbí, že se vzdává práva na projednání svého případu u soudu výměnou za obžalobu z méně závažného trestného činu nebo za mírnější trest. Po uzavření této dohody se pachatel přiznává k vině a soudní řízení tedy neproběhne.³⁴

2.2 Trestní sankce ve Francii

Francie ve svém platném trestním právu rozděluje trestné činy (infractions) do tří skupin. Jedná se o přešupek (contravention), přečin (délit) a zločin (crime). Přešupky se dělí do 5 dílčích skupin, řadí se sem drobná trestná činnost jako například dopravní přešupky, napadení osoby nebo rušení klidu. Mohou být potrestány pokutou v maximální výši 1500 €, popřípadě 3000 € v případě recidivy. Přešupky jsou projednávány u přešupkového soudu, tzv. „Tribunal de police“. Přečiny jsou trestné činy, které mohou být potrestány odnětím svobody na 6 měsíců až 10 let nebo uložením pokuty ve výši 3750 € až 500 000 €. Sem patří například krádež, neúmyslné zabití, závažné neúmyslné ublížení na zdraví, podvody, řízení auta pod vlivem alkoholu nebo obchody s drogami. O těchto přečinech rozhoduje trestní soud, tzv. „Tribunal correctionnel“. Poslední skupinu tvoří zločiny, jež mohou být potrestány odnětím svobody od 10 let na doživotí. Mezi tyto trestné činy se řadí únos, vražda, znásilnění nebo ozbrojená loupež. O zločinech rozhoduje porotní soud, tzv. „Cour d’assises“.³⁵

Trestní zákoník Francie také rozlišuje udílení trestů pro fyzické a právnické osoby.

2.2.1 Tresty pro fyzické osoby

Pro začátek tohoto oddílu bych ráda uvedla, že jsem čerpala hlavně z originálu francouzského trestního zákoníku (Code Pénal) ale také jsem využila přeložený zákoník

---

³⁴ ŠČERBA, Filip. *Dohoda o vině a trestu a další prostředky racionalizace trestní justice*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2012, s. 19

³⁵ MCKEE, J-Y. *Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe: Francie*. Vyd. 1. Překlad Jan Žižka. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003, s. 10

do češtiny od Riegrové.³⁶ Všechny překlady názvů trestů jsou od Riegrové, avšak obsah (popis trestu) je mým vlastním překladem.

a) Tresty kriminální (Des peines criminelles), (čl. 131-1)

Zde se jedná o tresty za zločiny. Do této kategorie se řadí následující tresty. Doživotní káznice nebo věznice, káznice nebo věznice na dobu nejvýše 30 let (20 let, 15 let). Nejkratší doba pro trest káznice nebo věznice činí 10 let. Tresty káznice nebo věznice nevylučují tresty vedlejší, jako jsou pokuty nebo některé doplňující tresty uvedené v článku 131-10 Trestního zákoníku.

b) Tresty nápravné (Des peines correctionnelles) Tresty za přečiny vyjmenované ve čl. 131-3 a dále rozvedené až po čl. 131-9, zde uvedené v demonstrativním výčtu:

* **Uvěznění** (L'emprisonnement), (čl. 131-4) to může být v trvání od maximálně 10 let na 7 let, 5 let, 3 a 2 roky, 1 rok nebo na 6 měsíců a 2 měsíce.) Uvěznění nemůže být vysloveno společně s jedním z trestů uvedených ve článku 131-6 ani s trestem práce ve veřejném zájmu.

Pokud osoba, která již byla pravomocně odsouzena za přečin nebo zločin k výkonu trestu uvěznění na 10 let, spáchá v následujících 10 letech počítáno od ukončení či promlčení předchozího trestu přečin trestaný stejným trestem, maximum trestů uvěznění a pokuty, které náleží, je dvojnásobné.³⁷

Trest uvěznění s odkladem je často nazýván také jako trest domácího vězení, protože vyžaduje, aby odsouzený strávil většinu nebo část trestu ve svém bydlišti. Odsouzený k domácímu vězení je zavázán zdržovat se v místě bydliště, pod dohledem zařízení, které provádí elektrické monitorování. Toto místo nesmí opustit za jiných okolností než soudcem určených.

Elektronický dohled má hned dvě formy. Jednoduchou, kdy odsouzená osoba nosí elektronický náramek se zabudovaným vysílačem, který vysílá signál do skříňky umístěné v místě bydliště. Nebo mobilní, kdy odsouzená osoba nosí přenosný přijímač a elektronický náramek se zabudovaným vysílačem, který ho umožňuje lokalizovat

---

³⁶ RIEGROVÁ, Běla. *Trestní zákoník Francouzské republiky I. díl*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1995.

³⁷ RIEGROVÁ, Běla. *Trestní zákoník Francouzské republiky I. díl*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1995, s. 43

v jakémkoli okamžiku. I v tomto případě se skříňka nachází v domě. V náramku se také nachází GPS lokátor.

* **Pokuta** (L'amende) ani denní pokuta nemohou být vysloveny současně s tresty zbavujícími nebo omezujícími práva uvedená v čl. 131-6.

* **Denní pokuta** (Le jour-amende), (čl. 131-5) je-li přečin potrestán uvězněním, může soud vyslovit trest denní pokuty, jež je stanovena dle denních příjmů a nákladů odsouzeného, nesmí však přesáhnout 1000 € a jejich počet nesmí přesáhnout 360.

* **Výchova k občanství** (Le stage de citoyenneté), (čl. 131-5-1) je trest, jímž se pachatelé připomínají hodnoty společnosti, na kterých je založena.

* **Práce ve veřejném zájmu** (Le travail d'intérêt général), (čl. 131-8) může být vyslovena v případě přečinu trestaného vězením. Doba veřejných prací je od 40 hodin do 210 hodin vykonaných bez nároku na odměnu ve prospěch PO veřejného práva nebo společnosti způsobilé ukládat vykonání prací v obecném zájmu. Tento trest nemůže být vysloven obviněnému, který ji odmítne nebo není přítomen jednání. Soud také stanoví lhůtu, ve které musí být veřejné práce dokončeny, jde o limit 18 měsíců. Práce může být přerušena z vážného důvodu lékařské, rodinné, profesionální nebo sociální povahy. Práce ve veřejném zájmu se může krýt s výkonem profesionální činnosti.

* **Náhrada škody** (La sanction-réparation), (čl. 131-8-1) tento trest ukládá pachateli nahradit poškozenému škody, které mu způsobil svým jednáním, v daném termínu a za stanovených podmínek. Odškodnění může být se souhlasem poškozeného nahrazeno v naturáliích.

* **Tresty zbavující nebo omezující práva** (Des peines privatives ou restrictives de droit), (čl. 131-6) Jedná-li se o přečin potrestaný uvězněním, existují další tresty, jež mohou být pachateli uloženy místo něj. Jedná se o odnětí řidičského průkazu na maximálně 5 let, toto však může být omezeno na řízení mimo profesní činnost. Dále zákaz řízení určitých vozidel na max. 5 let, zrušení řidičského oprávnění nebo zabavení vozidel. Dále může být vysloven zákaz držet a nosit zbraň s oprávněním na 5 let, zabavení zbraní či odebrání loveckého oprávnění. V neposlední řadě také zákaz vystavovat jiné šeky než ty, které jsou ověřené nebo zákaz používání platebních karet. Zabavení věci, která sloužila nebo byla určena ke spáchání trestného činu nebo věci, která je jeho produktem. Avšak toto zabavení nemůže být provedeno ve věci přečinu

spáchaného prostřednictvím tisku. Tyto tresty mohou být vysloveny za přečiny, které jsou trestány pouze trestem pokuty. Tresty uvedené v tomto článku mohou být vysloveny společně, avšak nemohou být kombinovány s jinými tresty, například s pokutou či denní pokutou.

c) Tresty doplňující (Des peines complémentaires), (čl. 131-10 a 131-11) za některé přečiny nebo zločiny. Zločin nebo přečin může být potrestán jedním nebo více doplňujícími tresty, stanoví-li to zákon. Tyto tresty postihují fyzické osoby, přinášejí zákaz, ztrátu, nezpůsobilost nebo odnětí práva, zabavení předmětu či uzavření zařízení. Je-li přečin trestán jedním nebo více doplňujícími tresty, tyto jsou uděleny jako trest hlavní.

Pokud soud uloží trest zákazu výkonu veřejné funkce nebo výkonu profesionální nebo sociální činnosti, je tento trest buď definitivní, nebo dočasný v maximální délce 5 let. Tento zákaz se nevztahuje na výkon volebního mandátu nebo odborářských odpovědností.

Trest zákazu pobytu na francouzském území může být vysloven doživotně nebo na dobu nejvýše 10 let při spáchání zločinu a na dobu nejdéle 5 let při spáchání přečinu. Tento trest platí pouze pro cizince. Trest však není použitelný vůči odsouzenému, který prokáže, že běžně pobývá ve Francii od doby, kdy dosáhl nejvýše věku 10 let. Dále který prokáže, že pobývá ve Francii déle než 15 let nebo odsouzenému otci či matce francouzského dítěte, který vykonává rodičovskou autoritu. Zákaz pobytu ze zákona končí, dosáhne-li odsouzený věku 65 let.³⁸

d) Tresty za přestupky (Des peines contraventionnelles), (čl. 131-12 až 131-18), které se ukládají fyzickým osobám, jsou: pokuta, tresty zbavující nebo omezující některá práva nebo povinnost nahradit škodu. Tato omezení v článku 131-14 jsou totožná jako v článku 131-6, která jsou výše zmíněná. Přestupky se dělí do 5 tříd a podle těchto tříd jsou rozděleny i výše následujících pokut. Od první třídy po pátou jsou to následující částky: 38 €, 150 €, 450 €, 750 €, 1500 €. Tato nejvyšší může být navýšena až na dvojnásobek, 3000 € v případě recidivy, pokud to nařízení stanoví.

---

³⁸ RIEGROVÁ, Běla. *Trestní zákoník Francouzské republiky I. díl*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1995., s. 34

2.2.2 Tresty pro právnické osoby

a) Tresty kriminální a nápravné (Des peines criminelles et correctionnelles), (čl. 131-37 až 131-39-1) za zločiny a přečiny, které jsou ukládány právnickým osobám, jsou pokuta a pokud to stanoví zákon, tresty vyjmenované v článku 131-39. Nejvyšší sazba trestu pokuty se rovná pětinasobku té, jež je stanovena pro FO zákonem, který stíhá trestný čin. Pokud to zákon vůči právnické osobě stanoví, zločin nebo přečin může být trestán například těmito tresty.

* **Zrušení právnické osoby** (La dissolution), pokud byla PO vytvořena, aby páchala trestnou činností nebo, pokud se jedná o zločin nebo přečin, který je trestán u FO trestem uvěznění delším než 5 let vězení.

* **Zákazem** definitivním nebo na dobu 5 let **vykonávat** ať už přímo nebo nepřímo **profesionální nebo sociální činnost**. (L'interdiction d'exercer l'activité professionnelle ou sociale.)

* **Umístěním**, na dobu nevíce 5 let, **pod dohled soudní pravomoci** (Le placement sous surveillance judiciaire)

* **Uzavření zařízení** (La fermeture des établissements)

* **Vyloučení z veřejných obchodů** (L'exclusion des marchés publics)

Tresty zrušení PO a umístění pod dohled soudní moci nejsou použitelné na PO veřejného práva, jejichž trestní odpovědnost je na místě, aby byla uplatněna. Tresty také nejsou použitelné na strany nebo politická seskupení ani odborové organizace. Trest zrušení PO není použitelný na zaměstnance zastupitelských institucí.

b) Tresty za přestupky (Des peines contraventionnelles), (čl. 131-40 až 131-44-1) ukládané právnickým osobám jsou pokuty, jež jsou opět pětinasobkem sazby pokuty pro FO.

Spáchá-li osoba více trestných činů, za které je uznána vinnou, jsou tyto tresty v souběhu a může být vysloven každý z trestů, který je ukládán. Pokud však jde o více trestů stejného druhu, může být takto vysloven pouze jeden každého druhu v mezích

nejvyššího zákonného maxima. Každý vyslovený trest je považován za společný pro činy v souběhu v mezích zákonného maxima, které je použitelné na každý z nich.

Pokud PO, která již byla pravomocně odsouzena za zločin nebo přečin trestaný zákonem, spáchá zločin, maximální sazba použitelné pokuty se rovná desetinásobku té, která je stanovena zákonem, který stíhá tento zločin.

2.2.3 Procesní náležitosti trestů

Stejně jako v předchozí kapitole bude i zde uvedeno několik pojmů z francouzského práva, konkrétně bude zmíněno: **vyslovení trestů, režim polo-svobody, zproštění trestu**, také **zánik trestů** a v neposlední řadě **polehčující a přitěžující okolnosti**.

Žádný trest nemůže být aplikován, nebyl-li soudní pravomocí přesně vysloven. Soud může vyslovit pouze jeden z trestů, které se ukládají za trestný čin, který projednává. Co se týče režimu polo-svobody, pokud soud uloží trest stejný nebo nižší než 1 rok uvěznění, může vzhledem k chování a situaci odsouzeného přihlídnout k okolnostem výkonu zaměstnání, léčby, rodinných povinností či dočasnou praxí a uložit trest v režimu polo-svobody. Odsouzený v tomto režimu je povinen nastoupit do trestního zařízení, jakmile uplyne doba, po kterou vykonával rodičovské povinnosti a jiné další činnosti vyhrazené zákonem. Je povinen pobývat v zařízení během dnů, kdy jsou jeho závazky přerušeny. S tímto souvisí také rozdělení trestu na části, které lze vyslovit v případě, kdy má odsouzený důvody zdravotní, rodinné či jiné k přerušování výkonu trestu. Uvěznění vyslovené na dobu, která nepřesahuje 1 rok, bude během doby, která nepřekročí délku 3 let vykonáváno po částech, z nichž žádná nesmí být kratší než 2 dny.

Odsouzený může být zproštěn trestu, je-li zjevné že viník dosáhl sociálního zařazení do společnosti, také vyslovená škoda byla napravena a následky z trestného činu byly zastaveny. Zproštění trestu se nevztahuje na placení nákladů soudního řízení.

Jako přitěžující okolnost se jeví, spáchal-li pachatel trestný čin na oběti, jež patřila nebo nepatřila do nějaké skupiny, etnické menšiny nebo náboženské skupiny. Dále byl-li TČ spáchán z důvodu sexuální orientace nebo genderové identity oběti. Naopak jako polehčující okolnost se bere, informoval-li pachatel soudní nebo správní orgán, jestliže zabránil další trestné činnosti nebo udal další spolupachatele. Tyto okolnosti lze nalézt ve čl. 132-76 až 132-78.

Zánik trestu nastává v případě smrti odsouzeného, zrušením právnické osoby, promlčením, udělením milosti a amnestie. Promlčení u zločinu trvá 20 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Pětiletá lhůta platí u přečinu, u přestupku jsou to 2 roky.

Milost slouží pouze jako zánik výkonu trestu. Nečiní však překážku právu oběti domoci se náhrady škody způsobené trestným činem. Zato amnestie slouží k prominutí všech trestů. Amnestie však nesmí poškodit třetí osoby.

3. Komparativní analýza obou právních systémů

V této třetí kapitole budou porovnávány oba právní systémy. Zda jsou srovnatelné a jestli můžeme v obou systémech nalézt rovnocenné tresty. Poté budou rozebrány jejich rozdílnosti.

Jak již bylo zmíněno v podkapitole o pramenech jednotlivých právních systémů, je zřejmé, že si jsou oba systémy velmi podobné. Oba mají jako základní prameny Ústavu, LZPS, dále trestní zákoník a samozřejmě trestní řád. Také tím, že jsou obě země součástí Evropské unie, mají stejnou povinnost řídit se jejími nařízeními.

Co se týče rozdělení trestných činů, český systém je dvoučlankový a rozlišuje je na přečiny a zločiny. Naproti tomu francouzský systém trestných činů je tříčlankový. Rozlišují se na **přestupek** (contravention), **přečin** (délit) a **zločin** (crime).

Když tedy přistoupíme k trestům za spáchané trestné činy, Česká republika má oproti Francii dva druhy trestních sankcí. Jedná se o tresty a ochranná opatření. Mezi tato ochranná opatření se řadí například ochranné léčení, zabránění věci nebo zabezpečovací detence. Tato ochranná opatření lze oproti standardním trestům uložit i osobám, které nejsou trestně odpovědné. I Francie má ochranná opatření, avšak mají v zákoně jiné postavení. Česká ochranná opatření se nacházejí v TZ a jsou součástí sankcí za spáchané TČ. Ve Francii jsou ochranná opatření uvedena v TR (Code de procédure pénal) a jsou brána jako preventivní opatření- zbavení nebo omezení práv a svobod. Nejsou založena na spáchání trestného činu (nemají trestní funkci), ale na zjištění předpokládané nebezpečnosti jedince. Existuje více ochranných opatření, jako příklad lze uvést soudní dohled, na který po jeho skončení navazuje bezpečnostní dozor, zabezpečovací detence, elektronické monitorování (PSE) a zapsání do seznamu sexuálních a násilných delikventů.

Přejdeme-li k porovnávání trestů, zjistíme, že jsou velmi podobné. Začneme-li českými tresty, ty jsou v trestním zákoníku rozděleny na 12 druhů. Jedná se o tresty pro fyzické osoby. Tresty pro právnické osoby se nacházejí zvlášť v novém zákoně č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Mezi těchto 12 trestů se řadí například odnětí svobody, domácí vězení či odebrání čestných titulů a vyznamenání. Některé z nich jsou poměrně nové. Takovým je například trest domácího vězení, který byl zaveden až v roce 2010 při vzniku nového trestního zákoníku. Touto

formou trestu si stát slibuje ušetření peněz daňových poplatníků na provoz věznic a hlavně snížení počtu vězňů ve věznicích. Lidé odsouzení k trestu domácího vězení jsou povinni nosit elektronický náramek, který lokalizuje jejich pohyb. Trest domácího vězení je používán i ve Francii. Je ukládán jako alternativní trest k trestu vězení s odkladem.

Dostaneme-li se ke srovnání zákoníků v obou zemích, lze říci, že český trestní zákoník je velmi dobře strukturovaný. Každý trest je uveden v jednotlivých paragrafech a všechny jeho náležitosti jsou hned v dalším paragrafu. Český zákoník je velmi přehledný a každou informaci lze snadno nalézt.

Na druhou stranu francouzský „Code pénal“ je strukturován podle jiného řádu. Zde nejsou tresty uvedeny souhrnně, ale každý se nachází v jiné části podle spáchaných trestných činů. Výhodou tohoto zákoníku je, že obsahuje trestání fyzických i právnických osob v jednom dokumentu. To je velmi vhodné, protože jsou pohromadě a lze je lehce dohledat. Naproti tomu česká úprava je má rozdělené ve dvou různých dokumentech. Jak jsem již naznačila, francouzské tresty jsou rozčleněny do následujících 4 skupin: **tresty kriminální**, které se dělí na 4 dílčí tresty věznic nebo káznice s různou délkou trvání. **Tresty nápravné**, které sestávají ze 7 základních trestů, jako je, uvěznění, pokuta, denní pokuta, práce ve veřejném zájmu, výchova k občanství, náhrada škody a tresty zbavující a omezující práva, které se dále dělí na dalších 15 trestů. Dále zde nalezneme **tresty doplňující** a **tresty za přestupky**, které se opět dělí na 3 tresty, jež se nicméně opakují. Jedná se o tresty pokuty, tresty zbavující nebo omezující práva a náhradu škody.

Následně jsou zde tresty pro právnické osoby, které už sestávají pouze ze dvou typů trestů. Prvním typem jsou tresty kriminální a nápravné a druhým typem jsou tresty za přestupky. Tresty pro PO jsou srovnatelné s tresty v ČR, je zde stejný trest zrušení právnické osoby nebo také zákaz činnosti, ale najdou se zde výjimky, kdy francouzská úprava obsahuje další tresty, např. uzavření zařízení, vyloučení z veřejných obchodů nebo umístění pod dohled státní moci. A stejně tak i český zákon má dodatečné tresty, mezi něž patří peněžitý trest, propadnutí věci, zákaz plnění veřejných zakázek, zákaz přijímání dotací nebo uveřejnění rozsudku. Zde by se dalo říci, že francouzský trest vyloučení z veřejných obchodů a český trest zákaz plnění veřejných zakázek jsou si velmi podobné. Jak názvem, tak i obsahem, avšak rozsah českého trestu je větší než u

toho francouzského. Český trest má celý název zákaz plnění veřejných zakázek, účasti v koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži.

Z tohoto pohledu se zdá, že francouzský systém sankcí obsahuje více trestů co do počtu, avšak většina z nich se neustále opakuje, jen se liší mírou závažnosti dle kategorie trestu, do které spadá. Ovšem český systém má tresty rozmanitější a dalo by se říci i přísnější. Například pokud srovnáme maximální výši pokuty/den pro fyzickou osobu, ve Francii tato pokuta činí (v přepočtu na české koruny s aktuálním kurzem 27,4 Kč³⁹ za 1 €) 27 400 Kč kdežto v Česku je to 50 000 Kč.

Co se týče nejprísnejších trestů, po zrušení trestu smrti v ČR roku 1990 s poslední vykonanou popravou v roce 1989 a po zrušení trestu smrti ve Francii roku 1981 s poslední vykonanou popravou v roce 1977⁴⁰ je nyní nejprísnejším trestem mimořádný trest odnětí svobody na doživotí v obou zemích. Nicméně druhým nejprísnejším trestem je odnětí svobody ve Francii na 30 let a v ČR na 20-30 let.

Dále bych ráda srovnala některé procesní náležitosti obou systémů. Například co se týče udělování amnestie. V obou zemích se jedná o pravomoc prezidenta. V České Republice je amnestie zpravidla udělována při odchodu z prezidentské funkce. Poslední amnestie byla udělena odcházejícím prezidentem Václavem Klausem v roce 2013. Tato amnestie vyvolala velkou vlnu nevole mezi českými občany, neboť osvobodila velké množství lidí. Ve Francii je však udělování amnestie velmi omezené. Od roku 2002 je v trestním zákoníku uvedeno 49 kategorií trestných činů, které nesmí být amnestovány. Také od roku 2007 se prezidenti při nástupu do své funkce zavazují, že nebudou vyhlašovat žádné amnestie.⁴¹

A jako poslední věc bych ráda zmínila francouzský výjimečný režim polo-svobody, který se ukládá jako alternativní trest k trestu odnětí svobody do 1 roku, přičemž odsouzený má závazky ať už rodinné nebo profesionální. Stejně tak léčebné procedury, které může nadále vykonávat. Po skončení těchto závazků nastupuje výkon trestu.

---

³⁹ ČNB, [cit. 10. 4. 2014]

⁴⁰ MONESTIER, Martin. *Historie trestu smrti*. Vyd. 1. Překlad Vladimír Čadský. Praha: Rybka Publishers, 1998, str. 376

⁴¹ Zdroj: <http://zpravy.ihned.cz/c1-59064360-amnestie-jsou-obvykle-spise-na-vychode-duvodem-jsou-preplnene-veznice-i-spatna-povest> [cit. 14. 4. 2014]

4. Analýza příslušné právní terminologie

Tato poslední kapitola bude rozebírat právní terminologii použitou v celé práci. Budu zde srovnávat české a francouzské pojmy, zda si názvy trestů odpovídají, případně se budu snažit najít příslušný ekvivalent. Nejprve bych však ráda uvedla, co je to právní jazyk, jak se používá a hlavně jak se překládá z právní francouzštiny do právní češtiny.

4.1 Právní jazyk

Právní jazyk je součástí jazyka spisovného, avšak od běžně užívaného jazyka se významně liší. Právní jazyk má svou specifickou terminologii. Také jisté nezbytné požadavky, jimiž jsou jednoznačnost pojmů, stručnost, ustálenost a srozumitelnost.⁴² Právní jazyk je mnohem úspornější než obecný jazyk, snaží se o přesné vyjádření, věty se často opakují, používá se pasivní konstrukce nebo tzv. nominalizace - nahrazení slovesa substantivem, apod.

Co se týče právního překladu z francouzštiny do češtiny, můžeme narazit na některé problémy. Ve francouzštině existují ustálená slovní spojení, jež mohou působit problematicky při překladu do češtiny překladatelským postupem tzv. kalkováním. Takto přeložená spojení mohou být zmatečná a mnohdy nespolehlivá. Zvláště jedná-li se o tzv. „faux amis“, kdy doslovný překlad není překladem správným. Například spojení „rendre un jugement“ je v doslovném překladu „učinit rozsudek“, avšak správným překladem je „vynést rozsudek“.⁴³ Při překladu právních pojmů také mohou nastat 3 varianty, které překladateli znesnadňují samotný překlad.

První variantou je případ, kdy francouzský výraz nemá v českém právním systému ekvivalent. V tomto případě nastávají tři možnosti. Vytvořit pomocí kalkování doslovný překlad, najít podobný výraz v češtině, který by odpovídal tomu francouzskému nebo poslední možnost, vytvořit nový překlad daného výrazu. Podle

---

⁴² TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. Praha: Nakladatelství Linde, 2003, str. 28.

⁴³ PETRŮ, Ivo. *Několik poznámek k překladu francouzského právního textu*. In VALCEROVÁ, Anna. *Vztahy a súvislosti v odbornom preklade*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešově, Filozofická fakulta, 2007, str. 88

Petrů⁴⁴ je nejvhodnější jako první využít analogii, poté doslovný překlad a jako poslední možnost udává tvorbu nového termínu.

Druhou variantou je existence výrazu, který však není shodný svým rozsahem. Jako příklad lze uvést dva francouzské výrazy pro soudce tzv. „juge“ a „magistrat“. Druhý výraz ovšem ve francouzštině zahrnuje i právního zástupce a tím se neshoduje s českým překladem.

A jako poslední varianta je existence výrazu, který se neshoduje obsahem. Zde jako příklad slouží francouzský pojem pro pojmenování ústavního soudu, tzv. „Conseil Constitutionnel“, který má menší pravomoci než český orgán ústavního soudu, proto ho lze překládat buď jako ústavní soud nebo také ústavní rada, v závislosti na kontextu.⁴⁵

4.2 Analýza právní terminologie

V této podkapitole budu analyzovat právní termíny, konkrétně tresty FO a PO a budu k nim hledat francouzské ekvivalenty. Pokud takový ekvivalent neexistuje, budu se snažit vytvořit odpovídající překlad nejprve s pomocí CP a poté právníckého slovníku od Larišové.⁴⁶ Jako poslední možnost použiji česko-francouzský slovník.⁴⁷

4.2.1 Tresty pro fyzické osoby

a) Český trest odnětí svobody spočívá v umístění pachatele do vězení, tím jsou omezena jeho práva na svobodu. K tomuto trestu je srovnatelný francouzský trest uvěznění „L'emprisonnement“.

b) Domácí vězení je alternativou k českému trestu odnětí svobody, ale také k francouzskému trestu vězení s odkladem. Tento trest je v Česku poměrně nový, ale osvědčil se, stejně jako ve Francii. V obou zemích je trest spojen s nošením elektronických náramků, jež monitorují pohyb odsouzeného. Tento trest se nazývá „L'assignation à résidence“.

---

⁴⁴ PETRŮ, Ivo. *Několik poznámek k překladu francouzského právního textu*. In VALCEROVÁ, Anna. *Vztahy a súvislosti v odbornom preklade*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2007, str. 92

⁴⁵ Tamtéž, str. 93

⁴⁶ LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český, česko-francouzský, právnícký slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 312 s.,

⁴⁷ *Francouzsko-český, česko-francouzský slovník*. 2. dopl. vyd. Olomouc: Fin Publishing, 1998, 1471 s

c) Obecně prospěšné práce mají ve Francii stejný ekvivalent v podobě „Le travail d'intérêt général“. Oba tresty jsou vykonávány bez nároku na odměnu ve prospěch veřejnosti nebo ve Francii také ve prospěch PO. Ve Francii tento trest také nesmí být udělen člověku, který ho odmítne nebo není přítomen rozsudku.

d) Propadnutí majetku je trest, který zpravidla postihne celý majetek pachatele, tento trest nemá ve francouzském zákoně příslušný ekvivalent. Našli bychom zde zabavení věci, zbraně či vozidla. Nikoli však propadnutí celého majetku. Po konzultaci CP, kde se tyto tresty nacházejí, bychom pro propadnutí užili výraz „Confiscation“ a majetek podle slovníku jako „Des biens“. Složením těchto výrazů pak vytvoříme trest s názvem „La confiscation de biens“.

e) Peněžitý trest sestává z povinnosti zaplatit soudem vyměřenou částku. Částka je vyměřena podle míry závažnosti trestného činu. Tento trest se shoduje s francouzským trestem „L'amende“, ale také se může shodovat s trestem „Le jour-amende“, jelikož je pokuta v Česku ukládána v denních sazbách.

f) Trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty má částečný ekvivalent v CP jako propadnutí věci. Tím je „La confiscation d'une chose“. Pro překlad celého trestu bychom použili s pomocí slovníku následovný výraz: „La confiscation d'une chose ou d'une autre propriété“.

g) Zákaz činnosti se vztahuje k zaměstnání nebo povolání, k němuž je třeba zvláštního povolení. Takový trest má stejný ekvivalent ve francouzské části a tím je „L'interdiction d'exercer une activité professionnelle“.

h) Zákaz pobytu je trest, jehož cílem je zabránit pachateli pobývat v místech přímo spojených s trestnou činností. Zákaz pobytu ve francouzském podání lze nalézt ve čl. 131-6 jako „L'interdiction de paraître dans certains lieux“.

i) Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce je, dalo by se říci, zvláštním druhem trestu, který se v Česku vyskytuje. Ve Francii takový trest nenalezneme. Po přečtení CP jsem nenašla žádný podobný výraz, proto nezbylo než vytvořit pouze s pomocí slovníku výraz nový, kterým by mohl být „L'interdiction d'entrée aux événements sportifs, culturels et autres événement sociaux“.

j) Ztráta čestných titulů a vyznamenání je opět jedinečný trest pro české právo, který by se dal přeložit s pomocí slovníku následovně: Ztráta jako „La perte“, čestný titul jako „Le titre honorifique“ a vyznamenání jako „La distinction“. Dohromady tedy „La perte de titres honorifiques et de distinctions“.

k) Ztráta vojenské hodnosti je dalším z trestů bez francouzského ekvivalentu. S pomocí slovníku vytvoříme výraz z následujících částí: ztráta „La perte“ a vojenská hodnost „Le degré militaire“. Celý výraz tedy bude „La perte de degré militaire“.

l) Vyhoštění je posledním z výčtu trestů pro fyzické osoby v českém trestním zákoníku. Vztahuje se pouze na cizince. Občana s českou státní příslušností nelze vyhostit. Tento trest jsem nenašla v CP ale dle právního slovníku je tento výraz znám jako „L'expatriation“.

4.2.2 Tresty pro právnické osoby

a) Zrušení právnické osoby je trest, který se vyskytuje v obou právních systémech. Slouží ke zrušení PO, která byla vytvořena k páčání trestné činnosti. Ve francouzštině se tento trest nazývá „La dissolution“.

b) Propadnutí majetku má opět svoji analogii v CP a spatříme ji ve výrazu „La confiscation de tous les biens“.

c) Peněžitý trest. Uložení tohoto trestu je rovněž použito ve francouzském trestním právu, jež je nazýván jako pokuta „L'amende“, která dosahuje výše pětinasobku pokuty pro FO.

d) Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty stejně jako ve výčtu trestů pro FO jako takové nemá stejný výraz ve francouzštině. Je zde pouze propadnutí majetku nebo jiné majetkové hodnoty. Proto s pomocí CP vytvoříme první půlku výrazu „La confiscation d'une chose“. A s pomocí slovníku dotvoříme i druhou polovinu - jinou majetkovou hodnotu: „Une autre propriété“. Celý výraz tedy bude „La confiscation d'une chose ou d'une autre propriété“.

e) Zákaz činnosti je v Česku po dobu až 20 let a ve Francii do 5 let nebo definitivně ukládán, byl-li v souvislosti s touto činností spáchán trestný čin. Francouzský trest obsažený v CP je znám jako „L'interdiction d'exercer des activités professionnelles ou sociales“.

f) Zákaz plnění veřejných zakázek, účasti v koncesním řízení nebo veřejné soutěži.

Tento trest s dlouhým názvem je ve francouzském zákoníku udáván jako trest vyloučení z veřejných obchodů, který svým obsahem odpovídá českému trestu. Trest se nazývá „L'exclusion des marchés publics“.

g) Zákaz přijímání dotací a subvencí je dalším z jedinečných trestů českého trestního práva. Budeme-li hledat francouzský překlad, můžeme s pomocí slovníku naléznout výraz „L'interdiction de la réception des dotations et subventions“.

h) Uveřejnění rozsudku je posledním z výčtu trestů právnických osob a také se jedná o jedinečný trest pro českou právní úpravu. Takový trest s pomocí slovníku přeložíme výrazem „La publication de jugement“.

4.3 Glosář

Zde budou uvedeny francouzské pojmy zmíněné ve druhé kapitole a k nim budou přiřazeny jejich české překlady.

Francouzsky	Česky
Infraction f.	Trestný čin
Contravention f.	Přestupek
Délit m.	Přečin
Crime m.	Zločin
Tribunal de police m.	Přestupkový soud
Tribunal correctionnel m.	Trestní soud
Cour d'assises f.	Porotní soud
Code pénal m.	Trestní zákon
Peine f.	Trest
~ criminelles	Tresty kriminální (za zločiny)
~ correctionnelles	Tresty nápravné (za přečiny)
~ privatives ou restrictives de droit	Tresty zbavující nebo omezující práva
~ complémentaires	Tresty vedlejší
~ contraventionnelles	Tresty za přestupky
~ criminelles et correctionnelles	Tresty kriminální a nápravné
Stage de citoyenneté m.	Výchova k občanství
Travail d'intérêt général m.	Veřejně prospěšné práce
Sanction-réparation f.	Náhrada škody
Emprisonnement m.	Uvěznění
Amende f.	Pokuta
Jour-amende f.	Denní pokuta
Dissolution f.	Zrušení PO
Interdiction d'exercer l'activité professionnelle ou sociale	Zákaz vykonávat profesionální nebo sociální činnost
Placement sous surveillance judiciaire m.	Umístění pod dohled soudní pravomoci
Fermeture des établissements f.	Uzavření zařízení
Exclusion des marchés publics f.	Vyloučení z veřejných obchodů

Závěr

V úvodu práce jsem si jako hlavní cíl stanovila srovnání sankcí v obou zemích a také zodpovězení otázky, zda jsou sankce v platném trestním právu obou zemí srovnatelné. Také jsem chtěla zjistit, který systém je svými sankcemi přísnější. S ohlédnutím na předchozí kapitoly lze říci, že jsem svůj cíl splnila.

Nejdůležitější částí této práce byla třetí kapitola, ve které jsem provedla komparativní analýzu českého a francouzského systému trestních sankcí. Tato kapitola navazovala na první dvě teoretické kapitoly, ve kterých jsem se čtenáři snažila přiblížit systémy trestního práva v Česku a ve Francii, jejich historii, prameny a také všechny platné sankce. Nakonec v kapitole čtvrté jsem provedla analýzu právní terminologie s připojením dvojjazyčného glosáře, ve kterém jsou uvedeny všechny pojmy z druhé kapitoly o trestních sankcích.

Zaměříme-li se tedy na nejdůležitější část této práce, komparativní analýzu, můžeme říci, že jsou si tyto dva systémy velmi podobné. Ať už mluvíme o historii či pramenech, oba systémy se vyvíjely velmi podobně. Oba systémy se řídí trestním zákoníkem, který je nejdůležitějším dokumentem trestního práva. Také Ústava a trestní řád jsou v obou zemích podobně strukturované. Podobností tedy lze nalézt mnoho, zaměříme se proto na odlišnosti. Již při rozdělování trestných činů vidíme, že český systém je dvoučlankový (přečin, zločin) a francouzský je tříčlankový (přestupek, přečin, zločin). Stejně tak i rozdělení sankcí je různé. Francie má jako sankce pouze tresty, jež se dělí na trestání fyzických a právnických osob, Česká republika má navíc mezi sankcemi i ochranná opatření, jež jsou ukládána pro méně závažné trestné činy nebo trestné činy spáchané ve zmenšené přičetnosti, například vlivem návykové látky. I Francie má tzv. ochranná opatření, mají však jinou funkci. Nejsou uvedena v trestním zákoníku, nýbrž v trestním řádu. Také nemají trestní funkci, ale pouze funkci preventivní. Jsou založeny na zjištění předpokládané nebezpečnosti jedince.

Co se týče samotných trestů, Česká republika má v trestním zákoníku 12 trestů, jež se vztahují na fyzické osoby. Tresty pro právnické osoby jsou samostatně ošetřeny v poměrně novém zákoně č.418/2011 Sb. Francie má všechny tresty pohromadě v „Code pénal“, avšak tyto tresty se dělí podle spáchaných trestných činů. Rozdělují se na tresty za zločiny, přečiny, přestupky a tresty doplňující. Mezi těmito tresty se najdou

různé příklady, jež se nevyskytují v TZ té druhé země. Z českých trestů jsou to například ztráta čestných titulů a vyznamenání nebo zákaz vstupu na sportovní kulturní a jiné společenské akce. Z těch francouzských jsou to třeba výchova k občanství nebo náhrada škody. Oba tyto příklady jsou vyňaty z trestů pro FO.

Rozdělení českého trestního zákoníku a francouzského Code pénal je také velkým rozdílem. Český zákon je velmi dobře strukturovaný a každý trest je uveden pod jednotlivým paragrafem a lze tedy každý snadno najít. Na druhou stranu v českém zákoníku chybí trestání PO, jež je samostatně v jiném zákoně. Francouzský zákoník je strukturován podle jiného řádu, který mi přijde velmi nepřehledný. Také informace se zde velmi těžko nacházejí, ale výhodou jsou tresty pro PO a FO, které jsou v jednom dokumentu.

Poslední zajímavostí, na niž bych chtěla upozornit je udílení amnestie, které v obou zemích spadá do pravomoci prezidentů. Ve Francii se však musí prezidenti zavázat, že žádnou amnestii v průběhu své funkce nebudou udělovat, kdežto v Česku se amnestie udělují bez omezení, nicméně poslední udělená vyvolala velkou nevoli mezi občany ČR, možná se tedy dočkáme podobné úpravy pravomoci prezidenta, jako mají ve Francii.

Pokusím-li se tedy zodpovědět otázku, již jsem si na začátku vytyčila, řekla bych, že oba systémy jsou svými sankcemi srovnatelné, ale systém českých sankcí je přísnější v mnoha ohledech. Toto lze vidět v rozmanitosti trestů, jež se snaží pokrýt všechny směry trestné činnosti nebo také ve výši pokut udělovaných FO i PO.

Výsledkem je tedy zjištění, že francouzský systém trestních sankcí je obsáhlejší co do počtu trestů, nachází se zde mnoho trestů v různých kategoriích, které se podle závažnosti TČ obměňují. Na druhou stranu české tresty jsou svým výkonem přísnější.

„Žádný trest nikoho nenapraví. Udělá ho jen opatrnějším a mazanějším“.

William Somerset Maugham

Résumé

Dans l'introduction de ce mémoire sur le thème de l'analyse comparative de systèmes de sanctions pénales en République tchèque et en France et l'analyse de la terminologie légale équivalente, j'ai posé la question si les deux systèmes sont comparables et quel système est plus rigide. Pour répondre à ces deux questions, je dois diviser ce travail dans quatre grands chapitres. Les deux premiers sont théoriques dans lesquels je voudrais présenter au lecteur qu'est-ce que c'est le droit pénal, quels sont ses sources, fonctions et principes. Dans cette partie je fais aussi la liste des peines applicables aux personnes morales (PM ci-après) et personnes physiques (PP ci-après) avec leur description. Dans le troisième chapitre je fais la comparaison de tous les deux systèmes et dans le dernier chapitre je fais l'analyse de la terminologie légale avec le glossaire bilingue.

Dans le premier chapitre je présente au lecteur d'abord la structure de ce droit. Il est divisé en deux parties. La première- droit pénal matériel et la seconde- procédural. Après ça nous pouvons voir l'histoire de droit pénal, ses sources pour tous les deux pays et aussi les conditions de criminalité. Ce chapitre est tellement grand parce qu'il doit contenir tous les informations importantes dans ce mémoire. En ce qui concerne ce type de droit. Les principes de peines et de punitions et les fonctions de droit pénal.

Le deuxième chapitre est plutôt une énumération de tous les peines. Il est divisé également en deux parties. Les sanctions de la République tchèque et de la France. Les sanctions en Tchéquie sont de deux types. Les peines et les mesures de sûreté. Puis tous les peines sont divisées parmi les peines applicables aux personnes morales et aux personnes physiques.

Le chapitre numéro trois est le plus important dans tout le mémoire. C'est l'analyse comparative de ces deux systèmes. D'abord, il compare les sources et l'histoire, puis les types des peines. Ça veut dire les peines pareilles et celles qui sont différentes. Il y a beaucoup de peines qui existent dans tous les deux systèmes, mais il y en a aussi plusieurs qui sont uniques soit dans le droit tchèque soit dans le droit français. Dans ce chapitre on compare aussi les codes pénaux qui ont une différente structure. Le CP français a les peines pour les PM et pour les PP dans ce document. Ils existent deux documents en République tchèque. L'un pour les PM et l'autre pour les PP. C'est

l'avantage pour les Français de l'avoir dans un seul document. C'est en même temps le dernier point qui me paraît important dans cette comparaison cette attribution de l'amnistie. En tous les deux pays c'est le pouvoir de président de la république. En République tchèque il peut l'attribuer tout le temps pendant sa durée de fonction, mais habituellement il l'attribue à la fin de son terme. Au contraire de la France, les présidents s'obligent en entrant à la fonction, qu'ils n'attribuent aucune amnistie pendant ses termes.

Dans le dernier chapitre j'ai effectué l'analyse de la terminologie légale française. Il y a une liste de peines tchèques auxquelles j'ai essayé trouver des équivalent français. D'abord, j'ai consulté le Code pénal. Quand je n'ai pas trouvé équivalent analogique j'ai consulté le dictionnaire juridique et si je n'ai pas réussi à le trouver, j'ai dû inventer mon propre équivalent à l'aide de dictionnaire bilingue. A la fin de ce chapitre il y a aussi un glossaire biligue dans lequel j'ai mis tous les mots français qui se trouvent dans le deuxième chapitre.

Pour conclure ce thèse je vais essayer de répondre à la question que j'ai posé au début :Si les sanctions de ceux systèmes sont pareilles et quel système est plus rigide. En écrivant ce travail, j'ai lu beaucoup de livres sur cette problématique et j'ai rencontré beaucoup de nouvelles informations. Maintenant je peux répondre. Les systèmes sont comparables. Le système pénal français est très compliqué. Il contient beaucoup de peines mais elles se répètent dans les différentes catégories selon la gravité d'infraction commise. Au contraire le système tchèque a moins de peines mais elles couvrent large domaine délictueuse et elles sont plus rigides.

Použité zdroje a literatura

Právní předpisy:

- * Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- * Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
- * Zákon č. 218/2003 Sb. o soudnictví ve věcech mládeže
- * Code pénal, (version consolidée au 27 mars 2014)- francouzský trestní zákoník, poslední úprava z 27. března 2014
- * Ordonnance n°45-174 du 2 février 1945 relative à l'enfance délinquante (Nařízení z 2. února 1946, o kriminalitě mládeže)
- * Ústava České Republiky, z 16. prosince 1992
- * La Constitution- Ústava Francie, ze 4. října 1958

Tištěné zdroje:

CIBULKA, Karel a Veronika CIBULKOVÁ. *Trestní právo: trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, stíhání mladistvých, trestné činy, úkony v trestním řízení, vyšetřování trestných činů, řízení před soudem.* vyd. 1, Sokrates, 2005, 181 s. Advokát do kapsy. ISBN 80-865-7221-8.

CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního.* vyd.2, Linde, 2009, 279 s. Vysokoškolské právní učebnice. ISBN 978-807-2017-782.

MCKEE, J-Y. *Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe: Francie.* Vyd. 1. Překlad Jan Žižka. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003, 52 s. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-733-8012-9.

MONESTIER, Martin. *Historie trestu smrti.* Vyd. 1. Překlad Vladimír Čadský. Praha: Rybka Publishers, 1998, 405 s. ISBN 80-717-6812-X.

NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné.* 4. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2003, 435 s. ISBN 80-863-9573-1.

PETRŮ, Ivo. *Několik poznámek k překladu francouzského právního textu.* In VALCEROVÁ, Anna. *Vztahy a súvislosti v odbornom preklade.* Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2007. ISBN 978-80-8068-580-5.

RIEGROVÁ, Běla. *Trestní zákoník Francouzské republiky I. díl*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1995.

ŠČERBA, Filip. *Dohoda o vině a trestu a další prostředky racionalizace trestní justice*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2012, 128 s. ISBN 978-808-7576-304.

TOMANCOVÁ, Jaroslava. *Základy práva (nejen) pro školy*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2007, 360 s

TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. doplněné vydání. Praha: Linde, 2003, 143 s. ISBN 80-7201-427-7.

Slovníky:

LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český, česko-francouzský, právní slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 312 s., ISBN 978-807-3801-113.

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník. 2. dopl. vyd. Olomouc: Fin Publishing, 1998, 1471 s. ISBN 80-860-0248-9.

Internet:

www.legifrance.gouv.fr

www.businesscenter.cz

www.cnb.cz

www.justice.gouv.fr

- * *Co je trestní právo* [online] 22. 11. 2011 Bezplatná právní poradna.cz [cit. 28. 2. 2014] Dostupné z: <http://www.bezplatnapravniporadna.cz/online-zdarma/ruzne/pravnický-slovník/8937-trestni-pravo-definice-vysvetleni-co-je-to-trestni-pravo.html>
- * *Princip subsidiarity trestní represe* [online] 29. 7. 2009 Ústav práva.cz [cit. 3. 3. 2014] Dostupné z: <http://www.ustavprava.cz/cz/sekce/casopis-pravo-2010-2-princip-subsiarity-trestni-represe-155/>
- * PLŠEK, J., *Právní zásady* [online], [cit. 4. 3. 2014] Dostupné z: <http://www.honzaplsek.cz/law/007.html#9>
- * ČTK, *Amnestie jsou obvyklé spíše na východě. Důvodem jsou přeplněné věznice i špatná pověst* [online] 4. 1. 2013 ihned.cz [cit. 14. 4. 2014] Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-59064360-amnestie-jsou-obvykle-spise-na-vychode-duvodem-jsou-preplnene-veznice-i-spatna-povest>